

Yhteisövaikuttavuudella lasten pärjävyyttä rakentamassa

Tiina Ristikari, kehitysjohtaja

twitter: [t_ristikari](#)

Lapsuudessa rakennetaan pohjaa aikuisuuden hyvinvoinnille!

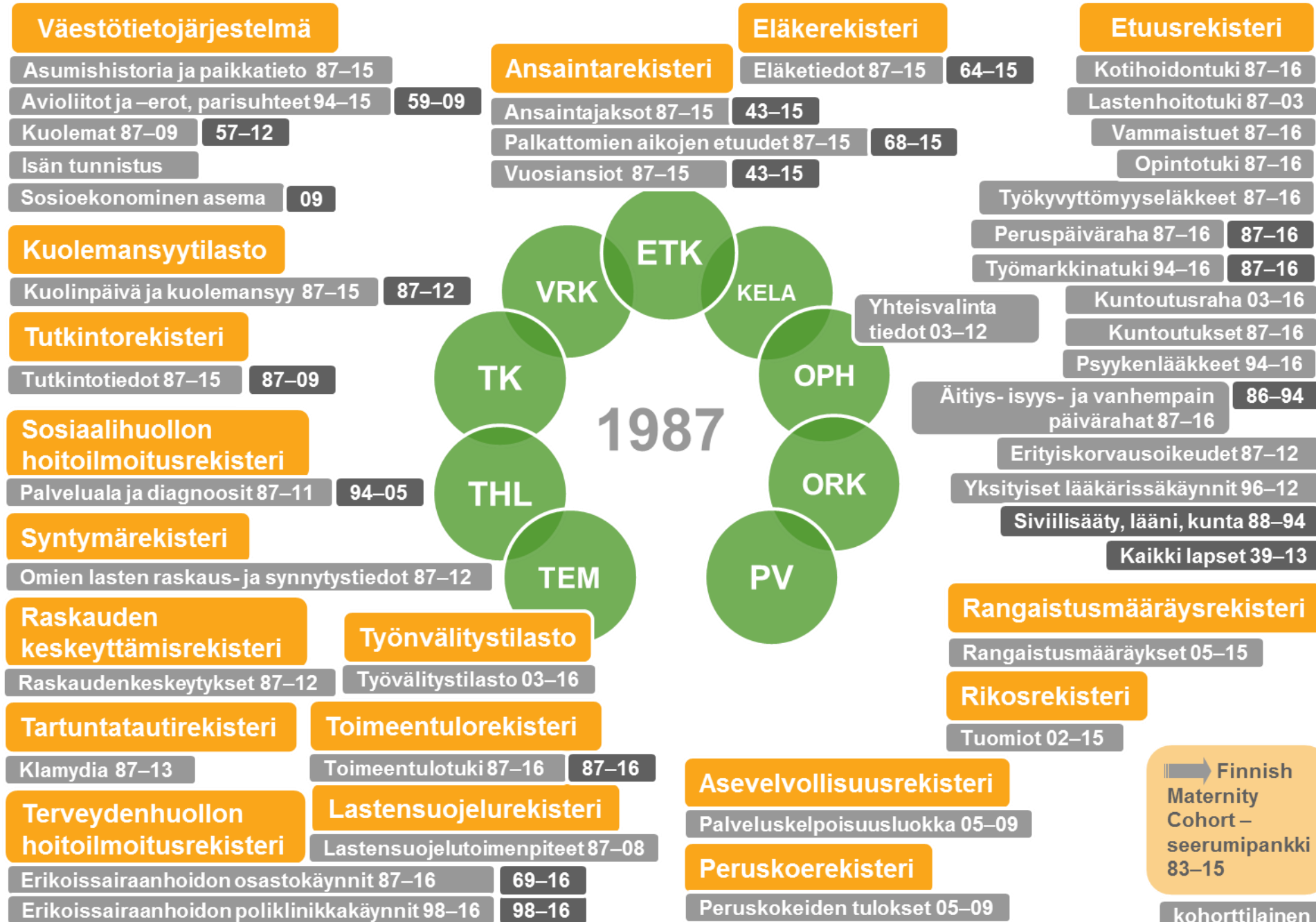
- Lasten kasvua ja kehittymistä suojaavat- ja riskitekijät (e.g. elämänkulun teorit)
- Eriyisen haitalliset kokemukset (adverse childhood events)
- Kasvuympäristöjen merkitys, eniten tietoa lapsuuden perheen merkityksestä
- Onnellisella lapsuudella myös itseisarvo!

Lapsuuden olosuhteilla on merkitystä myös pohjoismaisessa hyvinvointivaltiossa!

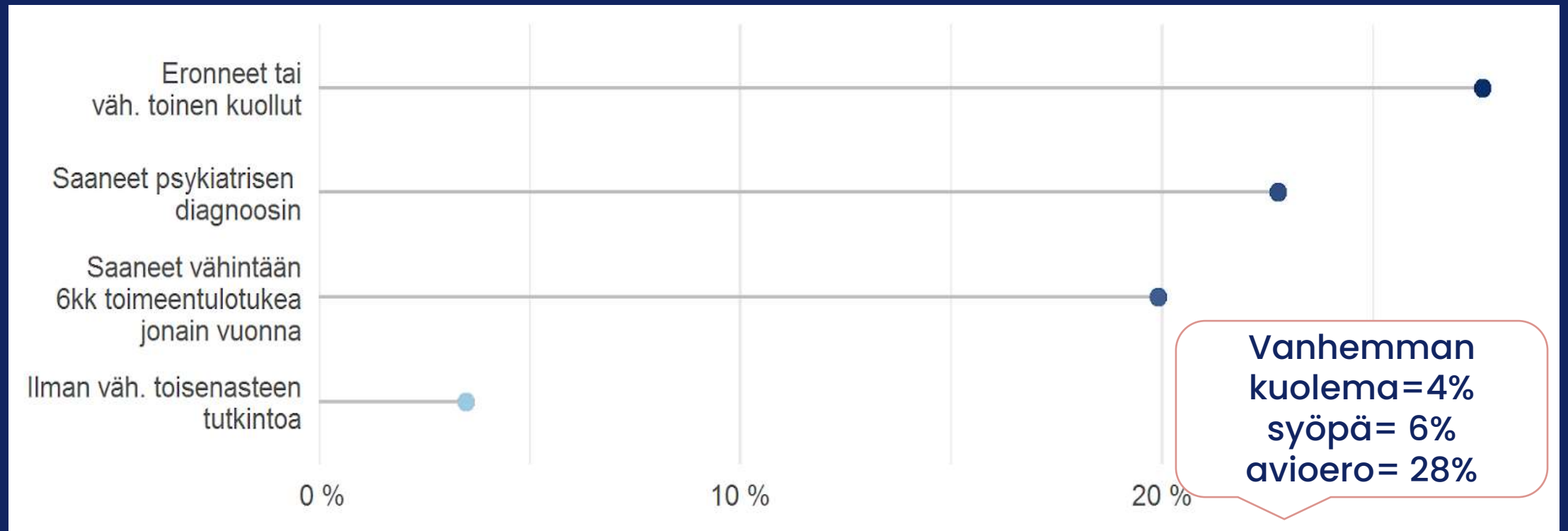
Kohortti 1997

Kohortti 1987

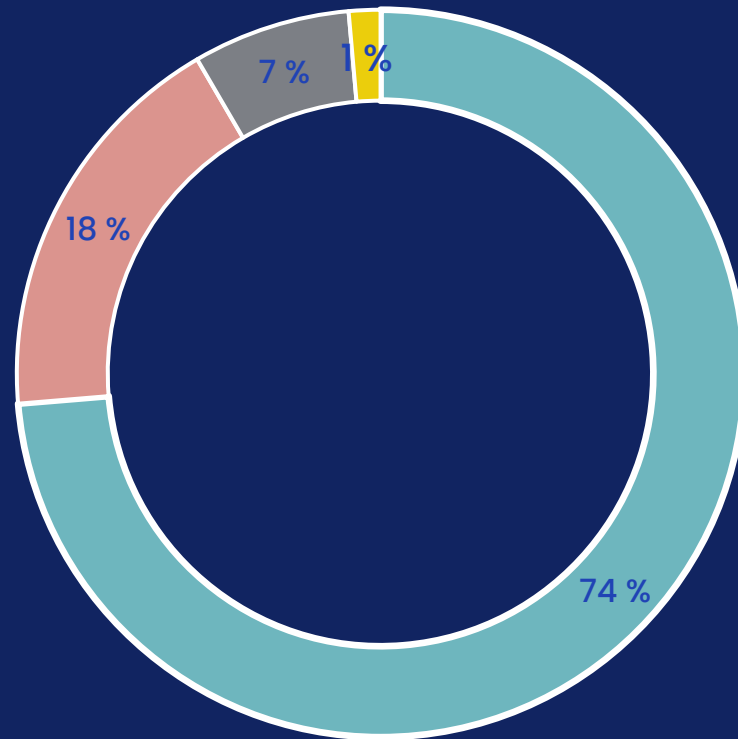

ETK – Eläketurvakeskus KELA – Kansaneläkelaitos OPH – Opetushallitus ORK – Oikeusrekisterikeskus PV – Puolustusvoimat
 TEM – Työ- ja elinkeinoministeriö THL – Terveystieteiden tutkimuskeskus TK – Tilastokeskus VRK – Väestötietojärjestelmä

Perheitä kuormittavat tekijät ovat yleisiä (-97)

Perheitä kuormittavien tekijöiden kasautuminen on erityisen haitallista, mutta myös harvinaista!

0 tekijää

1 tekijä

2 tekijää

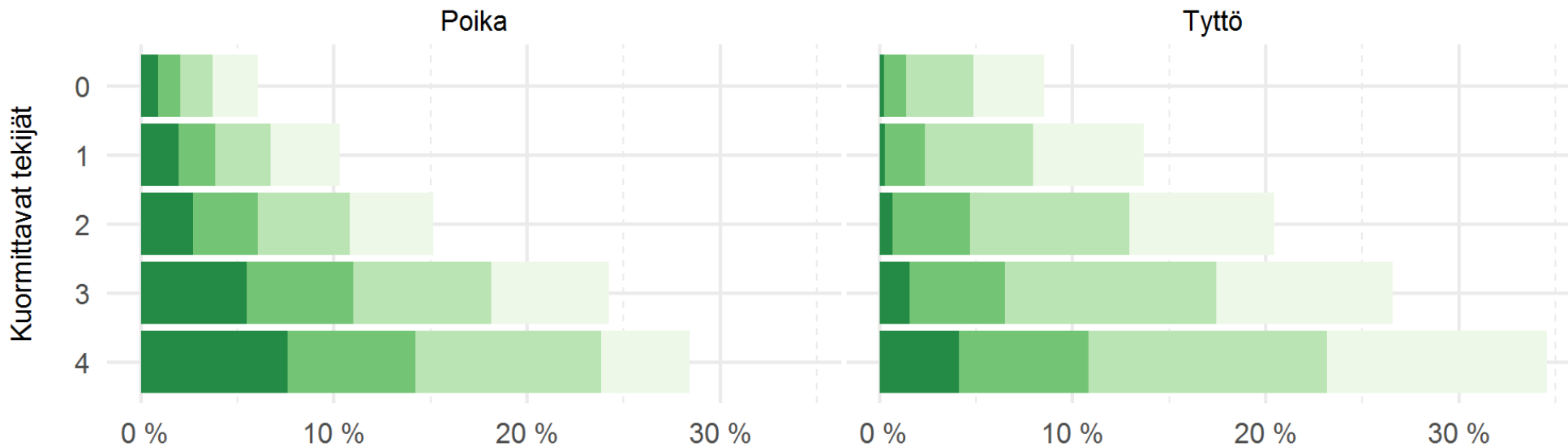
3 tekijää

Psykenlääkkeiden ostot perheitä kuormittavien tekijöiden mukaan (-97)

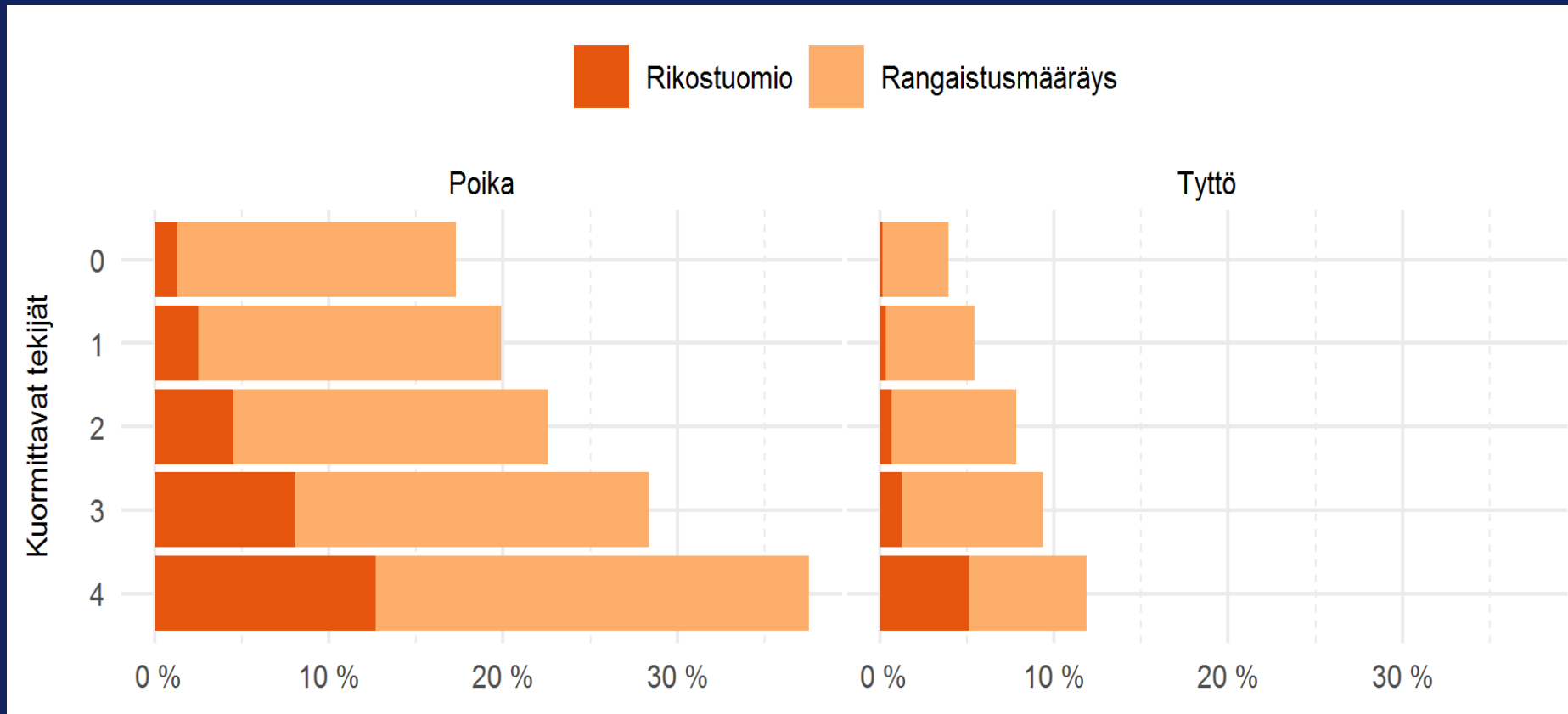

Psykenlääkkeiden ostoja enintään

Yli kuutena vuonna Kuutena vuonna Kolmena vuonna Yhtenä vuonna

Rikostuomiot ja rangaistusmääräykset perheitä kuorimittavien tekijöiden mukaan (-97)

Tuhannen taalan kysymys:

Miksi toiset pärjäävät huolimatta lukuisista vaikeuksista ja kuinka pärjäävyyttä voidaan vahvistaa eri toimijoiden yhteistyönä?

Vastaus on pärjäävydessä (resilienssi)

- Kehittyy vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa eri kehitysympäristöissä – ei ainoastaan yksilön sisäsyntyinen ominaisuus
- Kodin, varhaiskasvatuksen ja koulun lisäksi erilaiset vapaa-ajan ympäristöt kuten harrastukset tukevat lapsen hyvän arjen muodostamisessa
- Osa ”staattisia” tekijöitä, kuten ystävät, mielekäs vapaa-aika, toimiva yhteistyö päivähoidon ja vanhempien kanssa, osallisuuden kokemukset
- Osa ”dynaamisia” tekijöitä, prosessit joiden kautta selvitetään lapsen kiinnostuksen kohteita, kehitysvaiheita jne

Collective impact - yhteisövaikuttavuus

– tapa ratkaista tietoisesti yhdessä monimutkaisia, kompleksisia ongelmia

- Monimutkaisuuteen ongelmiin liittyy useita eri toimijoita
- Yhteisövaikuttavuus syntyy näiden eri toimijoiden yhteiseen tavoitteeseen sitoutuneesta työstä
- Talkoot 2.0

Viisi edellytystä collective impact I. yhteisövaikuttavuudelle

1. **A Common Agenda:** Yhteinen tavoite
2. **Shared Measurement System:** jaettu arviointijärjestelmä (/palautejärjestelmä) päätöksenteon ja oppimisen tueksi
3. **Mutually Reinforcing Activities:** yhdessä päätetyt toimet (jatkuvan arvioinnin pohjalta)
4. **Continuous Communication:** jatkuva vuoropuhelu (erityisen tärkeää), **palautejärjestelmä**
5. **Backbone Support Organization:** **kehittämisen tukirakenne**

Kania & Kramer 2011 Stachowiak et al 2018

Yhteisövaikuttavuudella lasten pärjävyyttä vahvistamassa

- Esimerkkinä Oulun kaupunki:
- Taustalla Oulun kaupungin Kaakkurin palvelukeskittymän ja hyvinvointialueen päiväkotien, koulujen ja sosiaali- ja perhepalveluiden monialaisen verkostotyön yhteiskehittäminen
- Mallissa luodaan ko. toimijoiden hallintorajat ylittävä verkostotyön toimintamalli, jonka avulla varmistetaan lapsen sujuva koulunkäynti ja vapaa-aika sekä tarvittavan tuen järjestyminen kehitysympäristöjen ja palveluiden toiminnallisena yhteistyönä

- Monialaisen verkostotyön toimintamallissa hyödynnetään kaupungissa laajasti käyttöönotettua **Lapset puheeksi-**menetelmää josta saatavaa, lasten pärjäävyyttä tukevaa tietoa käytetään muun hyvinvointitiedon ohella lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintojen järjestämisessä heti koulupäivän jälkeen
- LP- keskusteluista tietoa lapsen arjesta, vahvuuksista ja haavoittuvuuksista kotona, koulussa ja vapaa-ajan ympäristöissä.

- Kehitettävä alueellinen toimintakokonaisuus koostuu käytännössä kahdesta eri osiosta:
 - 1) yhteistyö ja yhteistoiminta, jossa kuullaan opettajia ja opiskeluhuollon toimijoita järjestäen yhteisödialogeja sanaketjutekniikalla lasten vapaa-ajantoimintojen järjestämiseksi sekä
 - 2) palveluiden ja muiden toimijoiden yhteistoiminta perhekohtaisesti, kun lapsi tai perhe tarvitsee apua.

Yhteenveto

- Perheitä kuormittavat tilanteet tavallisia suomalaisissa lapsiperheissä.
- Lapsen pärjäävyyden vahvistaminen keskeistä paineisissa tilanteissa.
- Mielekäs vapaa-aikaa luo pärjäävyyttä.
- Tarvitaan useiden sektoreiden yhteiset talkoot 2.0.
- Yhteisövaikuttavuuden viitekehys auttaa strukturoimaan ja luo vaikuttavuutta.